

POZIOME ODKUPIENIE. KRZYŻ I KOŚCIÓŁ

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 22 lipca

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Ef 2,11-22; Rz 3,31; 7,12; Iz 52,7; 57,19; J 14,27; 1 Kor 3,9-17.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Ale teraz wy, którzy niegdyś byliście dalecy, staliście się w Chrystusie Jezusie bliscy przez krew Chrystusową. Albowiem On jest pokojem naszym, On sprawił, że z dwojga jedność powstała” (Ef 2,13-14).

Wyobraź sobie, że jesteś poganinem, Grekiem, który nauczył się cenić Boga wyznawanego przez Izraelitów. Porzuciłeś kult wielu bogów i przyjąłeś jedynego i prawdziwego Boga. Przemierzając dziedziniec jerozolimskiej świątyni, słyszysz odgłosy nabożeństwa wzywające cię do oddawania chwały Bogu. Jednak wkrótce docierasz do około stutrzydziestocentymetrowej wysokości kamiennej balustrady. Na niej w równych odstępach są umieszczone tablice obwieszczające — jedno po grecku, a drugie po łacinie: „Żaden cudzoziemiec niechaj nie waży się przekraczać poręczy otaczającej świątynię i ogrodzenia. Ten, który by to uczynił, będzie winien swojej śmierci”¹⁹. Czujesz się teraz człowiekiem wykluczonym, wyobcowanym i odseparowanym.

W Ef 2,11-22 Paweł przedstawia śmierć Chrystusa na krzyżu jako wydarzenie, które spowodowało dramatyczną zmianę, burząc takie bariery i mury. Pionowo krzyż znosi wyobcowanie, jednając ludzi z Bogiem. Poziomo jednoczy ludzi ze sobą nawzajem. Ofiara Chrystusa usuwa wrogość i wprowadza pokój między Izraelitami a poganami, czyniąc z nich „jednego nowego człowieka” (Ef 2,15), czyli zjednoczoną ludzkość. Razem stają się oni nową świątynią — mieszkaniem Bożym „w Duchu” (Ef 2,22).

Co ta prawda oznacza dla nas?

¹⁹ Jan Radożycki, *Komentarz*, w: Józef Flawiusz, *Wojna żydowska*, Poznań 1984, s. 501 (przyp. red.).

Porównaj Ef 2,1-3, wcześniejszy opis Pawła dotyczący pogańskiej przeszłości jego adresatów, z Ef 2,11-12. Co Paweł akcentuje w drugim opisie ich przeszłości?

Poganie, którzy uwierzyli w Chrystusa i stali się uczestnikami Jego *ciała*, Kościoła, niegdyś byli całkowicie odseparowani od Izraela i zbawienia oferowanego przez Boga. Paweł stwierdza, iż ważne jest to, by *pamiętali* o tej przeszłości (zob. Ef 2,11). Byli wtedy *bez Chrystusa* — Namaszczonego, Mesjasza Izraela. Byli *dalecy od społeczności izraelskiej*. Byli też *obcy przymierzom zawierającym obietnicę*, nieświadomi obietnic zbawienia oferowanego przez Boga w historii zbawienia. Odseparowanie od Izraela i zbawienia oferowanego za jego pośrednictwem oznaczało, że kiedyś *nie mieli nadziei* i byli „bez Boga na świecie” (Ef 2,12).

Ponadto we wcześniejszym życiu poganie byli uwikłani w wielką nieprzyjaźń między nimi a Izraelitami. Paweł wspomina o tej głęboko utrwalonej nienawiści, nawiązując do jednego z jej przejawów — przypinania negatywnych etykietek. Otóż Żydzi pogardliwie nazywali pogan *nieobrzezańcami*, podczas gdy poganie zapewne z pogardą mówili o Żydach jako *obrzezańcach* (zob. Ef 2,11).

Jednakże w Ef 2,13 apostoł wskazuje na coś zupełnie innego, pisząc: „Ale teraz wy, którzy niegdyś byliście dalecy, staliście się w Chrystusie Jezusie bliscy przez krew Chrystusową”.

Gdy Paweł pisze o wierzących poganach jako niegdyś *dalekich*, nawiązuje do Iz 57,19: „Pokój! Pokój dalekiemu i bliskiemu — mówi Pan, Ja go ulecę” (por. Ef 2,17-18). W Chrystusie, przez Jego ofiarę, wierzący poganie zostali przyprowadzeni do wszystkiego, od czego byli dalecy — do Boga, nadziei oraz izraelskich braci i siostr. Paweł wskazuje w tych słowach bardzo ważną dobrą nowinę, iż krzyż Chrystusa znosi podział na Żydów i pogan, a zatem wszelkie dzielące nas spory i podziały mogą zostać pokonane. Ta dobra nowina skłania nas do rozważenia podziałów istniejących w naszym środowisku i w Kościele oraz tego, jak moc krzyża może te podziały pokonać.

Z jakiego stanu Jezus cię odkupił? Dlaczego ważne jest to, byś od czasu do czasu przypominał sobie, gdzie byłeś, gdy Jezus cię znalazł, i gdzie byłeś dzisiaj, gdyby Jezus cię nie znalazł?

„Albowiem On jest pokojem naszym, On sprawił, że z dwojga jedność powstała, i zburzył w ciele swoim stojącą pośrodku przegrodę z muru nieprzyjaźni, (...) aby (...) pojednać obydwóch z Bogiem w jednym ciele przez krzyż” (Ef 2,14-16).

Jak Paweł opisuje krzyż Chrystusa i wpływ Jego dokonań? Jak możesz podsumować to, co Paweł mówi o krzyżu i wpływie ofiary Chrystusa na więzi między ludźmi? (Zob. Ef 1,7-8; 4,32; 2,13-14.16; 5,2.25).

W kontekście fragmentu listu, który studiujemy w tym tygodniu, czyli Ef 2,11-22, krzyż oznacza trzy szczególne korzyści dla wierzących: 1. Paganie, którzy byli *daleko* od Boga i od Jego ludu, stali się *bliscy* (zob. Ef 2,13) jako dzieci Boże oraz bracia i siostry wierzących Izraelitów (zob. Ef 2,19). 2. *Nieprzyjaźń/wrogość* (gr. *echthra*) między Żydami i poganami została *zniweczona* (zob. Ef 2,16). Krzyż Chrystusa usuwa to, co było postrzegane jako trwałe stan wrogości i walki między Żydami i poganami jako zaprzysięgłymi wrogami (zob. Ef 2,17). 3. W miejsce wrogości pojawiło się pojednanie. Celem Chrystusa było „pojednać obydwóch z Bogiem w jednym ciele przez krzyż” (Ef 2,16; por. Kol 1,19-22).

Na czym polega pojednanie? Jak się czuje ktoś, kto go doświadczył? Wyobraź sobie poważne poróżnienie, do którego doszło między matką i córką, i trwające przez szereg lat wzajemne odizolowanie. A następnie wyobraź sobie, że przepaść została zasypana dzięki łasce i przebaczeniu i dwie kobiety wreszcie spotykają się i przestają się traktować wrogo. To jest pojednanie. Pojednania doświadczają członkowie zboru, którzy postanawiają zaniechać niezgody i traktować się jak bracia i siostry, akceptując się nawzajem. Pojednanie nie jest tutaj automatyczną czynnością czy prawniczym terminem, ale realnym naprawieniem więzi między zwaśnionymi wcześniej osobami. Paweł przedstawia wielkie dzieło dokonane przez Chrystusa na krzyżu jako wpływające na więzi nie tylko między osobami, ale także grupami ludzi. Przedstawia moc ofiary Chrystusa jako usuwającą podziały, kończącą spory oraz odnawiającą wspólnotę i budującą wzajemne zrozumienie.

W jaki sposób możesz zastosować powyższe zasady, by pojednać się z kimś, z kim jesteś skłócony? Jak możesz rozpocząć proces pojednania?

Jakie działanie według Pawła podjął Chrystus wobec żydowskiego prawa przykazań i przepisów? Dlaczego to uczynił? (Zob. Ef 2,14-15).

Paweł najwyraźniej nawiązuje tu do kamiennej balustrady lub ogrodzenia — muru, który otaczał dziedziniec izraelskiej świątyni. W czasach Heroda na murze tym umieszczono napisy grożące śmiercią w przypadku nieuprawnionego przekroczenia tej umownej granicy. Paweł w wyobraźni widzi ten mur zburzony i pogan jako mających pełny dostęp do Boga i oddających Mu cześć na równi z Izraelitami (zob. Ef 2,18). Przegroda z muru została usunięta, gdy Chrystus na krzyżu złożył ofiarę za całą ludzkość. Tak więc w oczach Boga nie ma różnicy między Żydami i poganami — jest jedna ludzkość.

Niektórzy twierdzą, że Ef 2,14-15 uczy, iż dziesięcioro przykazań, w tym przykazanie sobotnie, *zniesiono czy usunięto* przez ofiarę Chrystusa na krzyżu. Jednak w *Liście do Efezjan* Paweł podkreśla głęboki szacunek dla dekalogu jako zbioru zasad kształtujących chrześcijańskie uczniostwo. Cytuje on piąte przykazanie (zob. Ef 6,2-3) oraz nawiązuje do innych (na przykład siódmego — Ef 5,3-14.21-33, ósmego — Ef 4,28, dziewiątego — Ef 4,25 i dziesiątego — Ef 5,5). Jest to zgodne z wcześniejszymi wypowiedziami apostoła Pawła dotyczącymi prawa Bożego (zob. Rz 3,31; 7,12). Odnosi się on do nadużywania prawa, ale szanuje samo prawo i zakłada jego trwałość. Tak więc posługiwanie się tymi wersetami jako mającymi dowodzić rzekomego unieważnienia dziesięciorga przykazań, zwłaszcza w świetle innych biblijnych wersetów podkreślających trwałość prawa Bożego, jest wyraźną nadinterpretacją słów Pawła.

Używanie prawa w celu wbijania klina między Żydów i pogan, zwłaszcza w celu wykluczania tych drugich z pełnego uczestniczenia w ludzie Bożym i oddawania czci Bogu, byłoby dla Pawła niedopuszczalnym nadużyciem i rozmiąłoby się z intencją Bożych przykazań. *Prawo* w Ef 2,14-15 należy rozumieć albo jako prawo ceremonialne, które odróżniało Żydów od pogan, określone przez Pawła złożonym wyrażeniem „Prawo żydowskie razem z jego przykazaniami i zaleceniami” (Ef 2,15 BKR), albo cały starotestamentowy system prawa, który błędnie interpretowany służył jako bariera oddzielająca Żydów od pogan.

Jakie napięcia występujące wśród adwentystów dnia siódmego i w ogólności wśród chrześcijan wymagają rozpoznania i przewyciężenia? Dlaczego nasza wspólna miłość do Chrystusa powinna być wystarczająca, by usunąć te napięcia?

Jak Paweł podsumował misję Chrystusa? (Zob. Ef 2,17-18).

Pojęcie pokoju jest ważne w *Liście do Efezjan*. List ów zaczyna się i kończy nawiązaniem do błogosławieństwa pokoju, którego udzielają Bóg, Ojciec nasz, i Pan Jezus Chrystus (zob. Ef 1,2; por. Ef 6,23). Wcześniej w Ef 2,11-22 Paweł wskazuje, że Chrystus jest uosobieniem pokoju — „On jest pokojem naszym” (Ef 1,14) — i przez swoją ofiarę prowadzi wierzących do pokoju (zob. Ef 2,14-16). Chrystus nie tylko usunął nieprzyjaźń między Żydami i poganami (zob. Ef 2,14-15), ale także stworzył nową ludzkość żyjącą w pojednaniu i pokoju (zob. Ef 2,15-17). Taki pokój jest nie tylko brakiem konfliktu, ale odpowiada hebrajskiej koncepcji *shalom* — doświadczenia pełni i dobrostanu zarówno w więzi z Bogiem (zob. Rz 5,1), jak i bliźnimi.

Jak Paweł wyobraża sobie wierzących uczestniczących w dzieleniu się przesłaniem pokoju pochodzącym od Jezusa? (Zob. Ef 4,3; 6,14-15; por. Rz 10,14-15 z Ef 2,17-19; Iz 52,7; 57,19).

Ewangelie zawierają przykłady wypowiedzi Jezusa jako Kaznodziei Pokoju. W swoim pożegnalnym przesłaniu do uczniów powiedział im i nam:

— „Pokój zostawiam wam, mój pokój daję wam” (J 14,27).

Dodał także:

— „To powiedziałem wam, abyście we mnie pokój mieli. Na świecie ucisk mieć będziecie, ale ufajcie, Ja zwyciężyłem świat” (J 16,33).

Gdy po zmartwychwstaniu ukazał się uczniom, powiedział:

— „Pokój wam!” (J 20,19.21.26).

W Ef 2,17-18 Paweł podkreśla, że głoszenie pokoju przez Chrystusa wykracza poza czas Jego ziemskiej misji. On „zwiastował pokój” (Ef 2,17) zarówno tym, którzy *są daleko* (poganom przed nawróceniem), jak i tym, którzy *są blisko* (wierzącym Żydom — por. Ef 2,11-13). Przyjmując to zwiastowanie, wszyscy wierzący doświadczają wielkiego błogosławieństwa.

Jak możemy się nauczyć zwiastowania pokoju zamiast szerzenia konfliktów? W jakich sytuacjach możesz obecnie pomóc, zwiastując pokój?

Jakiego wieńczącego zbioru obrazów słownych używa Paweł w Ef 2,11-22, by podkreślić jedność Żydów i pogan w Kościele?

Czytając 2. rozdział *Listu do Efezjan*, zauważamy, iż wersety od 1. do 10. uczą, że mamy żyć w jedności z Jezusem, podczas gdy wersety od 11. do 22. uczą, że mamy żyć w jedności z innymi wierzącymi w ramach Jego Kościoła. Śmierć Jezusa przyniosła zarówno dobrodziejstwa w wymiarze pionowym, przywracając naszą więź z Bogiem (zob. Ef 2,1-10), jak i w wymiarze poziomym, wzmacniając więzi między ludźmi (zob. Ef 2,11-22). Przez swą śmierć na krzyżu Jezus zburzył wszystkie mury dzielące pogan od Żydów, w tym błędne używanie prawa w celu utrwalenia tego podziału (zob. Ef 2,11-18). Ponadto Jezus zbudował coś niezwykłego — nową świątynię złożoną z wierzących. Paganie, niegdyś wykluczeni z udziału w nabożeństwie na wewnętrznym dziedzińcu świątyni, teraz przyłączyli się do wierzących Żydów jako nowa świątynia. Wszyscy wierzący są częścią Bożego Kościoła, *przybytku świętego w Panu*, i mają przywilej żyć w jedności z Jezusem i ze współwierzącymi (zob. Ef 2,19-22).

W jaki sposób Paweł posługuje się metaforą Kościoła jako świątyni w Ef 2,19-22 w porównaniu z tym, jak czyni to w 1 Kor 3,9-17; 2 Kor 6,14-7,1; 1 P 2,4-8?

Paweł używa metafory Kościoła jako świątyni, kreśląc wieńczący obraz całkowitego przyjęcia pogan w Kościele. Niegdyś wykluczeni z udziału w nabożeństwie na *dzielnicy Izraela* w świątyni, teraz nie tylko uzyskali pełny dostęp (zob. Ef 2,18), ale także sami stali się materiałem tworzącym nową świątynię zaprojektowaną jako „mieszkanie Boże w Duchu” (Ef 2,22).

Autorzy ksiąg nowotestamentowych posłużyli się metaforą świątyni, by podkreślić świętość Kościoła, rolę Boga w jego powołaniu i rozwoju oraz jedność wierzących w ramach Kościoła. Czasami stosowali tę metaforę w powiązaniu z terminologią biologiczną (zob. Ef 2,21, gdzie czytamy, że świątynia *rośnie*), a także podkreślali proces budowy (zob. Ef 2,22: „i wy się wspólnie budujecie”). Tak więc obraz Kościoła nie jest statyczny, jako że Kościół jest „świątynią Boga żywego” (2 Kor 6,16) w budowie.

DO DALSZEGO STUDIUM

Podczas wspólnego studium biblijnego przeczytajcie uważnie poniższy komentarz, a następnie odpowiedzcie na pytania do dyskusji.

W jakim specyficznym kontekście Paweł napisał Ef 2,11-22, przedstawiając to, jak ofiara Chrystusa złożona na krzyżu wpłynęła na więzi między ludźmi? Paweł wskazał na więź między Żydami i poganami jako należącymi do jednego Kościoła. Wyraził oczywistą troskę o to, by wierzący rozumieli swój wspólny status pojednanych ze sobą nawzajem domowników Boga (zob. Ef 2,19). Jednak w kontekście całego listu Paweł wskazuje szerszy, dalekosiężny cel. Píše o Bożym, wielkim i ostatecznym planie zjednoczenia wszystkich w Chrystusie (zob. Ef 1,9-10). Wizja ta obejmuje całą rodzinę Bożą „na niebie i na ziemi” (Ef 3,15).

Ponadto jedność wierzących w Kościele — główny temat Ef 2,11-22 — ma także szerszy cel wskazany przez Pawła w Ef 3,10: „Aby teraz nadziemskie władze i zwierzchności w okręgach niebieskich poznały przez Kościół różnorodną mądrość Bożą [objawioną w stworzeniu Kościoła złożonego zarówno z Żydów, jak i pogan]”. Doprowadzając do jedności umożliwionej dzięki śmierci Chrystusa na krzyżu, wierzący mają świadczyć, że Boży ostateczny plan zjednoczenia wszystkich w Chrystusie jest wypełniany. Ich pojednanie jest wyrazem Bożego planu zjednoczenia wszechświata w Chrystusie. Tak więc właściwe jest rozumienie Ef 2,11-22 (w kontekście całego *Listu do Efezjan*) jako biblijnej zasady dotyczącej niezwykle doniosłej kwestii więzi między ludźmi — zarówno jednostkami, jak i grupami.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Jakie biblijne zasady dotyczące relacji między grupami etnicznymi są zawarte w Ef 2,11-22? W jaki sposób ów fragment listu przekazuje szczególne chrystocentryczne podejście do kwestii tego, jak wierzący z różnych grup etnicznych powinni odnosić się do siebie nawzajem?

2. W świetle Bożego planu dla przyszłej ludzkości (zob. Ef 1,9-10; 2,11-22), jak ważne jest to, by Kościół rozwiązywał wewnętrzne konflikty na tle etnicznym?

3. Jakie konflikty etniczne, także zatajone i lekceważone, istnieją w twojej społeczności? Jaką pozytywną rolę może odegrać twój zbór, szerząc jednoczący wpływ ofiary złożonej przez Chrystusa na krzyżu? Jak możesz uczestniczyć w tym dziele?